

Kære ven!

Fa m' er glæsset - kassernes komme, - jeg er
saal nervøs, at jeg føler ikke undersøke om noget
er kuinst) underveis, - kasserne staar nede ved veien,
og jeg stedder paa, hvoredes vi skal fra dem op
de bratte bakkerner, - at høre dem er for recika-
belt og at høre dem op ^(det trypper om næsterne i de vante viser) i kolleffordt blir vel næsten
lige farligt; - vi maa i allfald have 6 mand til den
større kasse. - Nu kan jeg ikke paa noget arbeids-
folk, da brygmønsterne er sterkt optagne med dit
arbeide, - og jeg vil selvfølgelig, at de skal komme
langt mindst med dit hus, foreud saaen kommer
for alvor. Jeg har været baadi paa meset og inde paa
Myklibrust flere gange ag tilseet arbeidet. - Knut P.
ag tingersonen Anders Asen blayer over, at de har taget
arbeidet for billigt, - der gaar sig uendelig lid med
medrivningen - niger de, - ja der var adskillig mere na-
turaler, end de beregnede, - de havde ikke troet at der var
tømmer under panelningerne. - spiskammeret var der doble
panelninger, og det kommer vel ned for dem, da der nok

jaar adskillig istykker under nedrivningen, - de klager stedig over det, og særlig over at min forrige begningsmaad har gjort altiong alfor solid - har brugt alt for mere spiser, - som det derfor er haardt at paa luugtet af. De er foresten meget samvittighedsfulde og bruger vegen til tie at skrive (med store bogstaver) paa hver eneste list langs tak og guler og dører, hvoreven det hører til, og de hårde store brudler ligges ikke med stigt listværk; (vis f. k. arbejdet særlig hester til dører og vinduer efter min egen maaß dengang).

Hu er muren paa mest færdig, den er saa alfor dyrabel synes jo, den måtte kunne bære et blytaarn, men da karerne har taget dit paa akord paa det blive deres egen sak, om de lægger meget arbejde paa det - muren ser autreat saaledes ud:

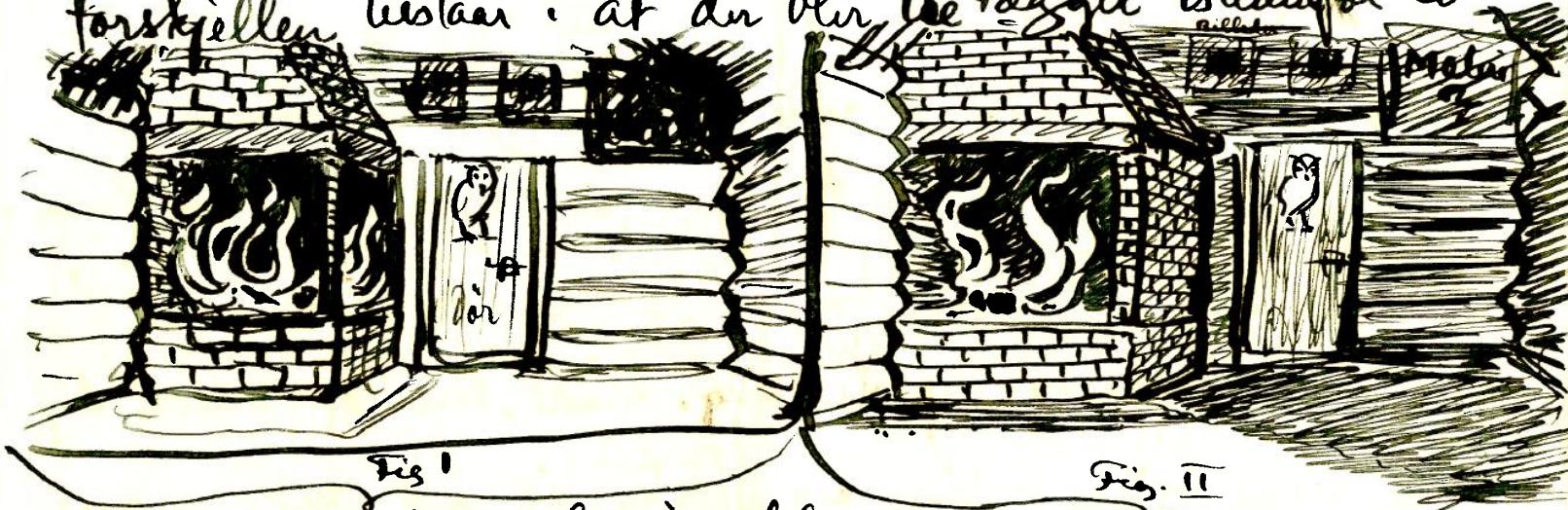

Kjelderenrummet har lodrette vægge og er autread 3×3 m. Westikket til venstre markat X er for gis kammerbilstaget (og delvis for pels); (og til hørende skorstejn) som kommer i det skraverede felt (ja nærmest er det ikke angivet) Idag har de hold ud en del materialer, - men de faar nok af arbejde med transporten, først de faar alt ud. Lækkere os

jes har boet at være med og bare, - men jeg har for øjeblikket forbrændt en haand, saa jeg maa vente nogle dage, først jeg kan være med og bare op fra vandtæ materialer, men Lakris skal pa vere med, - jeg synes vi maa gjøre det, da det vist ikke er frit for at arbeidskærerne er begyndt at blive uodløse. De har lavet op en veldig hæng med to til at tække taket ned derude, - saa det er i orden (om kudden ikke bliver for sten og frigør det hele til op til en stabbe). Johannes ("Flecken") har minret vi gjennem uret de to sidste dage, og der er alt bra fremkommet. Anders Aarsen givnede mig også han kunne paa tage et par kg. af de 10 kg. krudt, som jeg overlod dig, han vilde gjøre mine øjensten til egent brug i hest, først kudden blev for sten, - jeg varerede han, at jeg havde givet dig brændtet men at jeg troede han kunne paa tage noget til et egent bruk ogsaa, (en halvtkg. pakke som var aabnet var ødelagt, - da vi undersøgte det i sommer, men resten var lige godt). Johannes ("Flecken") har foresten brugt mest dynamit til veispredningingen. Isoleringspapir mellem pådelingerne og under adveren paa taket var markeligt nok næsten lige god - ligelædes i bremningerne paa loftet (i "shibet"), og du har faast det noget mindst med

Nu har arbeidsharerne foreslædt noget, som jeg ikke er ute
børlig til at være enig med dem i: Det angaaer peisen,
den har jo altid været stem til at ryke, og vi fik hødeier-
en paa Skei en arkitekt til at lave rigt en peis, og den
fingrerer indunderket, - vi vilde bygningsharerne gøre den
noget lignende til din, - og jeg tror, det er en forside. -

Forsiden bestaaer i at den blir ~~te~~^{alle} ~~rygger~~^{rygger} istedekon to

Interiør med min gamle peismodel

Interiør med den nye peismodel

Ovenfor har jeg satte mit interiør med den gamle og nye peismodel
(jeg er dærlig i en læsning og skriver ofte meget umuligt fortiden).

Om den nye peisform skalde have nogen indflydelse paa interi-
ørets ~~brygge~~^{brygge}, blir vel egentlig spørgsmålet; - den ene side
i peisen (fra døren fremover mod vinduet) blir jo den korteste, (den
aaben blir større) men denne nye side vil i peisen vil jo (som an-
tydet paa figur II) baste en skygge skæs over gulvet og lave en
mørk krok i bryggen ved døren, - noget som jeg dog ikke kan
finde vil skade, men heller ikke voldsatning - lys og skygge -
interiør, naar det brenner paa peisen, - og det vil forebygge røk,
ja det vil også "trekke" bedre i storstenen, og endelig er dit

en betryggselse for skorstenens soliditet, da skorstenen vil fåa 3 vægger at hænde paa nedtill istedenvor vi bare 2 vægger (og en jernstang) (skalde underlaget for jernstangen svigt, vilde jo hele skorstenen slægt ned, - jo var mæsten red for deth, efter at Hosfelds en havde benyttet jernstangens fundament til anbolt for sine smedje øvelser og kløvet en mursten). Naar arbeidskarenne vil udføre dette arbeide^{extra}, saa er det altsaa ikke for at "deth" sig arbeidet; thi det blir jo tæller en forøgelse af arbeidet at bygge en extra murvæg i gennem; (lidt mere mursten maa jo til men vi faar tage af koldværmen, - efter vor aftale var det jo saa, at jo skalde have den igjen - men selvfolgtlig overlader jo med glæde det, du maatte trænge); - en hel del mursten blir nok istykket staet under nedrivningen, men jo bliver vi maa fåa nok igjen, - saa vi slipper at kjøbe nogen ny, thi transporten op ^(med cement) lidt kostet mere end murstenen selv). Vi bringte en blandning af cement og kalk som bindemiddel i mellem murstenen, da jo byggede derinde, og dette bindemiddel er sterkt, men jo tænker barenne faar adskilligt arbeide med at slæs los stenen, - det er vel ogsaa et arbeide, som de ikke har prøvt før. Jeg tror nok de to herrer arbeidskarer er samvittighedsfulde i sit arbeide, men man før kanskje passe paa dem; thi de er mere end almindelige "om sig" mellem os saa, - kan de tilvoede sig en lidet fordel paa en eller anden kant, saa er de ikke altid saa nioie om midlerne, - vi havde netop i gær et eksempel paa det: Vi fik K. til at ordne med hjælp af en væg for os; - jo han saa paa sauen og spørget, hvad vi ville give, - hvormegent han skulle byde paa vores vegne, han anslog sauen til ca. 30kg. (husa den dag ikke var), vi gjorde vor

Beregning saaledes : $30 \text{ kg.} \cdot a \frac{6}{2} \text{ kr. pr. kg.} = 60,00 \text{ kr.}$

Uld (efter gennemsnit) = 5⁰⁰
(Beregning) = 5⁰⁰

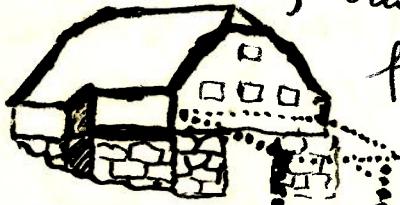
Skind, Kovedet, yver, pødder og mad = 5⁰⁰ (eller noget mere)
Tilsammen 70,00 kr.

Men da stak rev. potten frem hos. K. „ja skal vi tage sauen i fælles skat?“ sa han „nej, at dere faar skrotten, og saa giver jeg 10 kr. for det øvrige“. Jo det gik Engel med paa og han del kom i stand, - vi fik sauen for 70 kr., men sauen veide langt fra 30 kg., men K. havde opdaget, at sauen havde usædvanligt meget uld paa sig (for ca 9-10 kr.) og prisene paa skind var netop gaast op (ca. 6 kr. for saa store skind); - kovedet fik han mindst 2 - 3 kr. for (da det her anses som en særlig delikatesse, som man bringer julften). Tungen havde jeg hængt mig paa forhaand, da det er det eneste, jeg snager af godt sauekjød, - men den blev vi ogsaa mydt paa; - den var kommen bort under blætningen, nævnted han.

Han er ogsaa en markeligt misundelig mand, som ikke „under“ andre nogen fordel. - hans misundelse har for tiden reddet mig mod dig, som har fået høre begyndingen og sebre hører nu altfor billigt, - og han lader mig stadig faa høre om, hvor jeg har forfolgt mig - ~~og det er ikke fint for at han~~ ~~at han~~ ~~det~~ ~~gælder~~ op. Forjersommen duders faar nok høre ilde for, at han ikke forlangte mere af dig for arbeidet.

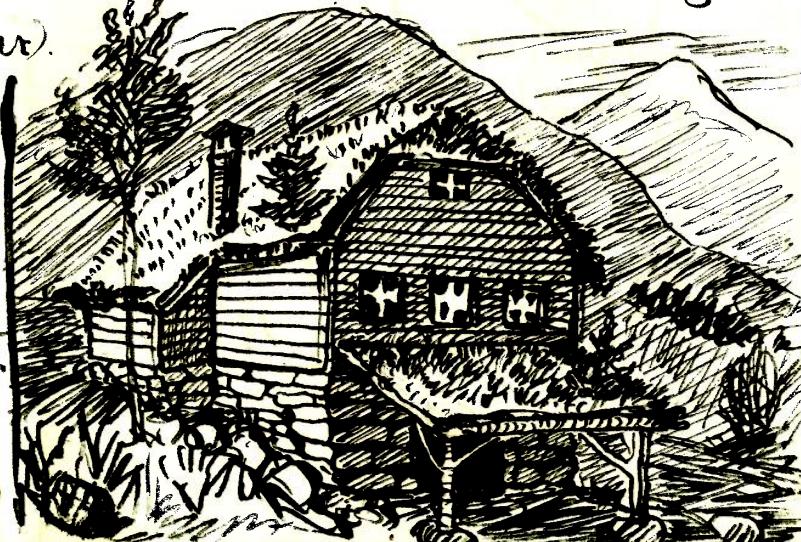
Men han er en dygtig arbeider, og hvis Tonu passer paa der inde under nedrivningen, og jeg ser til lidt her under opbegyndingen, antager jeg, han ikke egentlig har anledning til nogen nævnte kvar overfor dig. Grundmuren er ^{et} allifald godt stukke

arbeide, men det er næst mest „Flebken“ at takke for det, - men jeg er næst redd for, at du vil finde den far, fin, - du ville have mest runde stener ud i dagen (i „risen“, som vi siger), - men det vilde koste nægt at lede op slige stener, naar de saadig skalde give „baand“, saa næren bliver solid, - særlig nede kanten af næren (mod veien og vandet) er moksaa flad, - men jeg ville foreslaa dig at gjøre, som jeg tidligere har advarer, at satte et bislag eller skraataf (af hin for eksempel) over dette hjælderrum - altsaa over den mands høje mur og nedover - altsaa slig som den punkterede linje tegning; - til støtten for dette tak medentil kunne du bare bruge noget staver med „skraa brodder“ (bindinger), - du vilde da paa en betydelig udvidelse af dit hjælde = eller veedrum, og det vilde bare koste en bagatelle - og vilde heller ikke forringe husets maleriske udseende - tværtimod - og saa fik du støjtet den mindre maleriske mur, - Taket kunne jo ogsaa være torotak for at staar i slie med hørets tak, - og du vilde ogsaa kunne realisere din tidligere plan om at have et baattrum (for vinteren) under huset, - (som det nu er, gaar det ikke an at have baat der).

Det kan ofte ayses vere koseleg med et saadant „grastak“ udenfor vinduerne, man kan desværre have som en lidt blomsterhalat med „syster lykke“ paa et sligt tak.

Paa vestiden børde man vel best bordklede et sligt bislag.

Men sligt har ingen hast, det kan jo gøres senere, om du
findes for godt.

Ja saa er det Dids. Andersen. — Du maa have tørstet tak
for dit øre med glasset og Andersen! Kan du også få
mogen beustand med betalingen trox du? — Jeg faar sende ham
tresnit, som han kan have til salg, — saa han muligens kunde
dækkes paa den maade, — jeg er rent blæsk. Du har jo nogen
tresnit igjen (de som Kryberg bestilte — men ikke tok), — vilde
du lade Dids. Andersen fra dem — midlertidig — til jeg fik
trykke andre ting. Vil du være saa venlig at bestille $\frac{1}{2}$ doz. din
lampglas "Matador"^{20"} til vore lamper — alle glas er sprængte,
og vi maa hjælpe os med smaalampen. Kan du kanske lade
forretningen sende dem som postopkrov, saa du slipper bryderi
med pakning s.s.v. — Et par lampvæsker til samme vilde
ogsaa ville være bra at faa.

Kan den K. (arbejdsherrn) er nok lidt af en skirk, — men
fik jeg nettop vide, at han idag har været hos mændene, som
han paa vores vegne skulde handle sålen med, og der har han
beklaget sig over at det blev ham en dyr sælhandel, — som
tidligere udvist, skalde han give 10 kr. for alt indenfor sælshætten,
og han kunde sikret solgt det for 16-17 kr og enda have selve
indmaden gratis, — altsaa tjente han Kr. 6 forinden ~~den~~^{indmaden} paa
sælshætten, — men nu har han været hos den oprindelige sæl-
hætter og beklaget sig over, hvor han har tapet: — han maa thi
betalte Astrups 15 Kr. (men lignet altsaa) og nu maa thi han
bede salgeren over at have barn hjærtighed med
ham og staa af Kr. 5, og dat fik han også afskæss-

saa at nu har han mindst ca 12 kr. i extra fortjeneste
paa den sauehandelen og indenaden gratis at paa.

U. B. BERGEN
M. 18 08 312

Nu bliver han nok misundelig paa "Flekkens", som han
siger han har givet for meget ^(tie) grundmuren din og
vindgjernen (ren), han ag bryggersonen er jo ingen pro-
fessionelle murarbejdere eller stein-arbejdere, og de leiede
derfor "Flekkens" til dem, (som jeg vist nok for har fortalt
dig), - han tok det paa akord for Kr. 250,- og da han
drev paa næsten bræde dag og nat - ag dertil er en særlig
dygtig stein arbejder, - saa klarede han arbejdet paa
knapt 3 uger, og det var selvfølgelig for godt for Flekkens.
Flekkens var her igaar aftes, ag vi talte om karerne og sauehan-
delen o. s. v. ag han var enig i at K. var i daerligt humør,
naar han ikke kunde faa det slig til, at han selv tjente
og en anden tabte paa alt, hvad han befattede sig med,
- ag som regel er han altid heldig i at leveres sig extra-
fortjeneste paa alt, hvad han foretager sig, - men Krauer-
huset kommer nok karerne tie at tabe paa "sa, Flekkens".

Hear alt er færdigt ag du engang kommer og skal
"overlæge" arbejdet huset, - saa kan du være sikker, han
kommer med beklagelser og bøn om tillæg for tap af
arbejdstid o. s. v., - men da skal du bare være ubarm-
hjertig og negte, thi han er selv altid ubarmhjertig
mod andre : slige tilfælde, - sin egen bryggerson har
han fået ordentlig in da hans datter døde, - og

Da deres eneste børn også døde - måtte trigersønnen ud med halve deres fælles bo, - folk er saa basindr paa gamlinger i natvældet, at en mat m. enlig brød de sig ind i hans arbejdshus ved elven og kastede ud alt, hvad der findtes af drengejens høster og last inventar paa elven, som da var nægt stor og derfor reiste med alt; - der blir antagelig fortalt o.lign. i den anledning.

Ju vi begynder vi at se dit hus her fra stranden, - "gamle stuen" er allerede kommen op til nönet, og spærrerne er oplost, - men mestparten af materialerne ellers er endnu ikke paa Myklibust, - transporten blir nok det værste for karene, de har foreløbig lejet noget gutter til at ro ud en del materialer, og jeg hører dem ro i de aarle nægntimer, førend jeg endnu er godt tilsevgs - men det blir jo nægt de paar afsted paa den maade. - Det jører, jeg talte om i mit farrig buebæk vi ikke kunne finde, hverken før eller efter nedrivningen derinde - og det er vel umuligt for dig at erindre meget om det - det er nogen endten minderstet nu også skal sætte paa og tage af papir under trykning - (veden i platerne er saa hard at jeg maa staa tegnestipterne i med hammer). Til at spænde paa eller tage af børre i madet - eller skissetkasse og paa blindrammer var det også uundskeligt - det var af jern inklægt med staal og derfor saa svigt og sterk at jeg også kunne trække ud større spiser med det.

Vier nægntunde friske - Kristian plages dog af bronkit - men er mulig at holde inde - han gaa stadig ute og blir vaad og forbjøles. Per var ikke igaar og i nat han

11

"kastede op" ustandreligt, - han havde ^{antagelig} fundet en af Zahris sine flasker med parafin (og vist nok andet i) og den havde han drukket en hel del af. - "Besta" troer han har drukket af en box, som der var væsket pensler i ~~pensler~~ med parafin; og da kan det jo kanskø være lidt ~~forsigtning~~ ^{at male} også - det lægger ictlvertfald frugtlig parafin op ham. — Ig plages lidt af asthmaen, men mest af forkjøling og sover lidt om natten. Vi har haft besøk af Viken - bygden bedste spillemand, som tog 2de præmien i Kristiania, - han var her over natten og spillede alt muligt lige fra "Danitullen" paa hardangerfele til Bach og Hendel paa alen. Tysk violin. Saar har han været dans med slagsmaal og drukkenskab, - saa vi har jo lidt afrekning i ensomheden her oppe, - de dansede i det nye rummet, som Zahris skal have (under atelieret). — Engel har endelig fået sig tjenestpike (saalange dit varer). Besta er syklig og ligger mest - og går med Aldcocks plastre over både bryst og høj - og vilde vist have flere paa, om han bare havde plads til dem, - han har glevet, da doktoren. — Hvis du varer her nu, skulde du fået prøve en Rabarbravin, som vi lavede til Barnedagen, - ikke det gør du - nemmest en mellemting mellem risbrøn og sautern eller anden hvidvin - den er forresten

smart opdrukket, - da her kommer en af anden indom
 studie: - i gaaen sat Ford, Eikaas og Edrelen i Dvergs-
 dal her, og vi drak adskillige bøgere til den lyse morgen,-
 og Ford ag jeg røk ikke an politik, - jeg mente "menig
 ikke i aar, - da jeg er forægt paa alle partier, - og Ford
 er vores "moskovit" komunist - og mente at her
 alt ligtede kruddt, - jeg mente, at de norske kominister
 vi havde krysset Moskva koministerne saaledes i "røven",
 at det maatte være den luft, de kjendte smaken af
 at vi troede var kruddluft. Her var en jølstrim opstil-
 let over Tengnands kontidat af disse internationale.

Nei vi stedrer jeg an løst og fast - jeg sidder og ventes paa
 posten, om der skalde være brev fra dig og noget at beware,
 og indens rabber jeg løst, som du ser. — Ja, desverre du
 denne gjalden vokser mig over hovedet nu, — du veed ikke noget
 arbeide i Bergen, som jeg kunne klare, — noget decorations arbeide
 jeg er lei af at male "billeder" for penge, — det blir ikke noget likvel
 jeg har lavet et tryk af "lys jummat" (maken til Nørda), som Eikaas har
 kjøpt af mig for 200 kr. — Nei vi kom ^{353,56} posten
 med regning fra Dids. Andersen - paa hundrede 400.-; men
 intet brev fra dig. — Ja, ja, din maa leve vel da ag
 lille August og børnene — jeg fik telegram fra Kristiania
 fra August, Præstad, Ragna Breivik og Kraatz: "Her er vi, men
 hvor er du?" (ikke bevaret) Bedste hilsen din Astrup

Engel og barna heder hilsen!

Tie

1924

U. B. BERGEN
Ms. 1808 f. 12

M. Gravør Per Krammer
Our best regards
Vestre muralmennung 9

Bergen